

**UCHWAŁA NR 345/XXI/2025
RADY MIEJSKIEJ WĘGLIŃCA**

z dnia 21 listopada 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy i Miasta Węglińca na lata 2026-2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2023 r. poz. 1939) Rada Miejska Węglińca uchwala, co następuje.

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy i Miasta Węglińca na lata 2026-2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Węglińca.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

Przewodniczący Rady

Marek Wawrzynek

Uzasadnienie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2028 dla Gminy i Miasta Węglińca jest uchwalony na podstawie art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2023 r. poz. 1939). Do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałanie narkomanii oraz innych uzależnień. Zadania te obejmują w szczególności: zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, udzielanie wsparcia psychospołecznego rodzinom, prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych oraz wspomaganie organizacji zajmujących się tymi problemami. W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy i Miasta Węglińca na lata 2026-2028 jest zasadne.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA GMINY I MIASTA WĘGLINIEC NA LATA 2026-2028**

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	3
II. Diagnoza społeczna	5
III. Realizacja Programu	7
IV. Cele i zadania Programu	8
V. Źródła i zasady finansowania zadań.....	13
VI. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	13
VII. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	15
VIII. Monitoring oraz ewaluacja programu	15

I. Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2026-2028, zwany dalej Programem, obejmuje lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz rozwiązywania problemów związanych z używaniem alkoholu i narkotyków, a także zagrożeniami behawioralnymi w Gminie Węgliniec zwanej dalej Gminą. Zawarte w niniejszym dokumencie ustalenia wyznaczają również zakres i sposób realizacji innych zadań własnych gminy związanych z problematyką uzależnień i nadużywania substancji psychoaktywnych, a także przeciwdziałaniem przemocy.

Główną podstawę prawną Programu stanowią:

- 1) ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151),
- 2) ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939),
- 3) ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673),
- 4) ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. 2025, poz. 1214 ze zm.),
- 5) ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1670 ze zm.),
- 6) ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985r. (Dz. U. z 2024r. poz. 416),
- 7) rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu z dnia 27 grudnia 2007 r. (Dz. U. z 2023r. poz. 1936),
- 8) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. 2021 r. poz. 642).

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określa kierunki polityki państwa wobec alkoholu. Reguluje ona w sposób kompleksowy zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zadania z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Określa również źródła finansowania tych zadań. Dokument opisuje funkcjonowanie rynku napojów alkoholowych. Reguluje dziedzinę promocji i reklamy napojów alkoholowych, a także formułuje przepisy karne dotyczące obrotu alkoholem i reklamy alkoholu. Wprowadza regulacje dotyczące postępowania wobec osób nadużywających alkoholu i określa podstawy leczenia odwykowego.

Podmiotami wyznaczonymi przez ustawodawcę do realizacji zadań w przedmiotowym zakresie są organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego. Zadania samorządów gminnych ujmowane są w formie gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, które określają lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z nadużywania alkoholu.

Do zadań tych zgodnie z art. 4¹ ustawy należy w szczególności:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Program zawiera także propozycje realizacji zadań własnych Gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii, określone w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zadania te wykonuje się poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

- 1) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących przeprowadzoną zgodnie

z przepisami tej ustawy¹;

2) pomoc w leczeniu, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;

3) ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych.

Działania zawarte w niniejszym programie obejmują również problematykę uzależnień behawioralnych. Uzależnienia te, obejmujące problematykę taką jak nadmierne korzystanie z mediów cyfrowych, hazard czy inne zachowania kompulsywne, stanowią coraz większe wyzwanie dla współczesnych społeczności. Dzięki tym działaniom, Gmina Węgliniec ma nadzieję nie tylko zmniejszyć występowanie uzależnień behawioralnych, ale także zwiększyć ogólną świadomość na temat ich wpływu na zdrowie i dobrostan mieszkańców.

II. Diagnoza społeczna

Ocenę problemu związanego z uzależnieniami przeprowadzono za pośrednictwem ankiety zrealizowanej w klasach 7-8 szkół podstawowych z terenu Gminy Węgliniec.

W badaniu wzięło udział łącznie 129 uczniów, którzy odpowiadali na pytania dotyczące inicjacji w używaniu substancji psychoaktywnych oraz przekonań związanych z ich zażywaniem.

Wśród uczniów klas VII–VIII z Gminy Węgliniec 18,6% zadeklarowało picie piwa, wino wskazało 8,66% badanych, a wódkę – 7,09%. Napoje zaliczone do kategorii „inne” (np. szampan, bimbler) wymieniło 7,26% uczniów.

Natomiast inicjację nikotynową deklaruje 10,08% uczniów.

2,34 % uczniów przyznało, że używało narkotyki.

Zdaniem badanych, młodzież sięga po substancje psychoaktywne z różnych powodów, najczęściej jednak motywacje te mają charakter społeczny lub emocjonalny. W przypadku alkoholu najczęściej wskazywano problemy rodzinne (68 osób), chęć zaimponowania w środowisku (65) oraz wpływ reklamy alkoholu (61). W odniesieniu do palenia papierosów dominowały odpowiedzi „bo taka jest moda” (85 wskazań), „aby zaimponować w środowisku” (83) oraz „pod wpływem stresu” (81). Można więc zauważyć, że w środowisku uczniowskim największa „moda” panuje na palenie papierosów.

Z kolei w przypadku narkotyków najczęściej wymieniano problemy osobiste (54 odpowiedzi),

¹ OBWIESZCZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 6 sierpnia 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2020 poz. 1449).

problemy rodzinne (49) oraz stres (42).

W dalszej części ankiety uczniowie wskazywali, w jakich sytuacjach – ich zdaniem – młodzież najczęściej sięga po różne substancje psychoaktywne. W przypadku alkoholu najczęściej wymieniano dyskoteki (94 wskazania) oraz spotkania z rówieśnikami (86), nieco rzadziej uroczystości rodzinne (66) i sytuacje związane z sukcesem, np. dobrze napisaną klasówką (60). Papierosy, według badanych, najczęściej są palone na spotkaniach z rówieśnikami (87), na przerwach w szkole (78) oraz „bez okazji” (76). Wskazuje to, że palenie papierosów jest postrzegane jako zachowanie codzienne i towarzyszące różnym sytuacjom. W odniesieniu do narkotyków uczniowie najczęściej wskazywali chwile bezzadania (44 odpowiedzi), dyskoteki (30) oraz spotkania z rówieśnikami (27), co może sugerować, że ich używanie związane jest zarówno z rozrywką, jak i z trudnościami emocjonalnymi.

Uczniowie odnieśli się również do wybranych przekonań dotyczących alkoholu, papierosów i narkotyków. Zdecydowana większość badanych nie zgadzała się ze stwierdzeniami bagatelizującymi ryzyko uzależnienia czy sugerującymi nieszkodliwość substancji psychoaktywnych. Tylko pojedyncze osoby uznały, że „warto spróbować, jak działa narkotyk” (1 wskazanie) lub że „palenie papierosów nie ma szkodliwego wpływu na życie” (1 osoba). Najwięcej respondentów zgodziło się z poglądami, że można uzależnić się od alkoholu (59 wskazań) i od nikotyny (53), a nieco mniej – że od narkotyków (44). Z kolei pomysł legalizacji tzw. miękkich narkotyków poparło 11 badanych.

W kolejnym pytaniu oceniono skuteczność różnych sposobów ograniczania zjawiska uzależnień w środowisku szkolnym. Najwięcej uczniów za skuteczne uznało zwiększenie dostępności obiektów sportowych (71 wskazań) oraz pomoc ze strony kolegów i koleżanek (64). Wysoko oceniono również działania takie jak usuwanie ze szkoły uczniów używających narkotyków (57) i zgłaszanie przypadków nauczycielom (53). Stosunkowo rzadziej wskazywano natomiast zwiększenie wymagań edukacyjnych (25) czy korzystanie z pomocy duszpasterzy (26).

Uczniowie wskazywali osoby, do których zwróciliby się o pomoc w sytuacji uzależnienia od alkoholu, narkotyków lub papierosów. Najczęściej wymieniano rodziców – matkę (94 wskazania) i ojca (89), co pokazuje, że to właśnie rodzina stanowi dla młodzieży główne źródło wsparcia. Stosunkowo często wskazywano również przedstawiciela ośrodka odwykowego (65 osób), wychowawcę klasy (58), pedagoga szkolnego (53) oraz psychologa szkolnego (50). Znacznie rzadziej młodzież deklarowała gotowość zwrócenia się o pomoc do dyrektora szkoły (27 osób) lub nauczycieli poszczególnych przedmiotów.

Program w swej konstrukcji merytorycznej jest spójny z założeniami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, którego realizacja zostanie wydłużona do końca 2026 roku

(trwają prace legislacyjne) oraz Rekomendacjami Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

III. Realizacja Programu

Realizacja Programu stanowi jedno z zadań własnych Urzędu Gminy i Miasta w Węglińcu (dalej: UG). Realizacja założeń Programu jest działaniem podejmowanym przez Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węglińcu (dalej: MGOPS) przy udziale następujących instytucji:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Węglińcu (dalej: Komisja lub GKRPA);
- 2) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej (dalej: ZI);
- 3) Komisariatu Policji w Pieńsku (dalej: P);
- 4) Placówki oświatowe z terenu gminy Węglińca (dalej: SZ);
- 5) Placówek służby zdrowia z terenu gminy Węglińca (dalej: Z);
- 6) Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Zgorzelcu (dalej: S);
- 7) Partnerzy zewnętrzni, w tym organizacje pozarządowe i biznesowe, indywidualni realizatorzy (dalej: PZ).

Adresatami podejmowanych działań są wszyscy mieszkańcy Gminy, a w szczególności:

- 1) dzieci i młodzież;
- 2) rodzice, opiekunowie, wychowawcy;
- 3) konsumenci i sprzedawcy napojów alkoholowych;
- 4) osoby uzależnione i pijące w sposób ryzykowny, szkodliwy;
- 5) rodziny osób z problemem alkoholowym;
- 6) osoby doznające przemocy domowej;
- 7) osoby ze środowisk zmarginalizowanych lub/i narażone na czynniki ryzyka związane z zaburzeniami psychicznymi;
- 8) pracownicy podmiotów działających na terenie Gminy, zajmujący się zawodowo lub służbowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.

IV. Cele i zadania Programu

Cel główny: ograniczenie negatywnych skutków związanych z używaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, a także przeciwdziałanie uzależnieniom, w tym behawioralnym, w społeczności lokalnej.

Osiągnięcie celu głównego będzie wytyczone przez realizację następujących celów szczegółowych:

- 1) upowszechnianie wiedzy i informacji w zakresie profilaktyki uzależnień, treściowo dopasowanych do odbiorców (dzieci, młodzież, rodzice, seniorzy),
- 2) prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, wychowawczych oraz edukacyjnych na rzecz lokalnej społeczności z wykorzystaniem jej zasobów, w oparciu o aktualną wiedzę naukową, „dobre praktyki” innych gmin i miast, a także doświadczenia z dotychczasowych realizacji analogicznych zadań,
- 3) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób w kryzysie lub zagrożonych wykluczeniem,
- 4) rozwijanie kompetencji osób pracujących w systemie przeciwdziałania uzależnieniom oraz przeciwdziałania przemocy domowej, jak również osób pracujących z dziećmi i młodzieżą oraz ich opiekunów.

Powyższe cele są w swoich założeniach zgodne z celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia, którym jest wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu, a także z jego celem operacyjnym nr 2 obejmującym: Profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Zadania ujęte do realizacji:

- 1) edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom;
- 2) monitorowanie i badanie problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i

NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu);

3) edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień;

4) poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego;

5) poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo - wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin;

6) zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy domowej;

7) redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich;

8) wdrożenie i upowszechnianie standardów i procedur profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej;

9) zmniejszanie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu;

10) zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych;

11) realizacja zadań na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP.

Cele te będą realizowane za pomocą wyszczególnionych w poniższej tabeli zadań.

Lp.	Działania szczegółowe i sposób realizacji	Realizatorzy zadania	Termin realizacji
1.	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków oraz osób uzależnionych od czynności (uzależnienia behawioralne).		
	Finansowanie badań wykonywanych przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia. Pokrycie kosztów wszczęcia postępowania sądowego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.	UG	W razie potrzeby
	Prowadzenie działań informacyjnych skierowanych do osób uzależnionych o możliwościach uzyskania wsparcia na terenie Gminy Węgliniec.	UG, GKRPA, SZ	działania ciągłe

	Współpraca z placówkami służby zdrowia w zakresie leczenia oraz rehabilitacji osób uzależnionych, dzieci z rodzin alkoholowych oraz osób dotkniętych przemocą domową.	UG, GKRPA	działania ciągłe
	Finansowanie bieżącej działalności GKRPA.	UG	działania ciągłe
	Dofinansowanie szkoleń dla pracowników placówek działających w obszarze profilaktyki uzależnień.	UG, GKRPA	działania ciągłe
	Prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego, udzielanie informacji o działalności GKRPA, rozpowszechnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy, placówkach leczenia, kierowanie wniosków do Sądu.	GKRPA	działania ciągłe
2.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą.		
	Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w obszarze przemocy.	PZ, UG, ZI	działania ciągłe
	Aktywne uczestnictwo w gminnym systemie przeciwdziałania przemocy domowej poprzez koordynowanie działań dotyczących pomocy osobom doświadczającym przemocy oraz osobom będącym sprawcom przemocy. Wdrażanie procedury „Niebieskich Kart”.	MGOPS, GKRPA, ZI, P, SZ	działania ciągłe
	Zapewnienie profesjonalnej pomocy psychologiczno–pedagogicznej dzieciom doświadczającym przemocy, wychowującym się w rodzinach gdzie występuje problem uzależnień oraz ich rodzinom.	GKRPA, ZI, MGOPS	działania ciągłe
	Działania informacyjne dotyczące przemocy w rodzinie oraz problemów uzależnień (alkoholowych i narkotykowych), mające na celu zwiększenie świadomości społecznej oraz promowanie dostępnych form wsparcia.	ZI, SZ, GKRPA, MGOPS	działania ciągłe
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży – w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.		
	Realizacja programów profilaktyki z zachowaniem standardów jakości programów profilaktycznych, z pierwszeństwem dla tzw. programów rekomendowanych	UG, PZ, SZ	działania ciągłe

	Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych (np. ulotki, broszury, plakaty itd.) związanych z realizacją zadań określonych w Programie.	UG, SZ	działania ciągłe
	Udział w kampaniach profilaktycznych upowszechniająco – informujących z zakresu uzależnień behawioralnych, związanych z profilaktyką narkotykową, profilaktyką alkoholową oraz związanych z tematyką przemocy.	UG, PZ, SZ	działania ciągłe
	Prowadzenie działań informacyjnych o miejscach i instytucjach zajmujących się niesieniem pomocy osobom w kryzysie (ulotki, na tablicach ogłoszeń, na stronie internetowej, w szkołach). problemów uzależnień w społeczności lokalnej.	UG, SZ	działania ciągłe
	Prowadzenie szkoleń doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczących wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków psychoaktywnych, zagrożeń uzależnieniami behawioralnymi oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznych oraz kompetencji wychowawczych i profilaktycznych sprzyjających kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.	UG, PZ, SZ	działania ciągłe
	Podejmowanie działań o charakterze edukacyjno-profilaktycznym dla rodziców poprzez organizowanie i finansowanie warsztatów kompetencji wychowawczych i działań, które mają na celu wzmocnienie roli rodziców.	PZ, SZ	działania ciągłe
	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.	MGOPS, GKRPA	działania ciągłe
4.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych		
	Udzielanie pomocy instytucjom, organizacjom i osobom fizycznym poprzez wsparcie edukacyjne i materialne podmiotów pracujących na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych, przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym oraz zapobiegania przemocy domowej.	GKRPA, MGOPS, ZI, P, SZ	działania ciągłe
	Współpraca ze stowarzyszeniami działającymi na terenie Gminy Węgliniec oraz organizacjami sportowymi i kulturalno – oświatowymi w zakresie realizacji zajęć profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i ich rodzin, szczególnie z grup podwyższonego ryzyka.	GKRPA, SZ	działania ciągłe
	Organizacja obozów, wyjazdów i półkolonii z realizacją programu profilaktycznego lub socjoterapeutycznego w czasie ferii letnich i zimowych dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka.	GKRPA, MGOPS, SZ	co roku

5.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.		
	Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.	GKRPA, PZ	Co roku
	Opiniowanie wniosków w sprawie zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży.	GKRPA	działania ciągle
	Występowanie w postępowaniach sądowych w charakterze oskarżyciela publicznego w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych.	GKRPA	W razie potrzeby
	Szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych, na przykład przy użyciu metody „tajemniczego klienta”.	GKRPA, PZ	Co roku

V. Źródła i zasady finansowania zadań

1. Finansową podstawę realizacji będą stanowić dochody własne Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Koszty realizacji Programu mogą też być pokrywane z innych źródeł, takich jak środki własne odbiorców czy partnerów zewnętrznych. W szczególności mogą być w tym celu wykorzystywane opłaty z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml (tzw. „małpkowe”), jednak wyłącznie na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.
3. Zlecanie zadań ujętych w Programie nastąpi zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Zlecanie zadań gminnym jednostkom organizacyjnym może nastąpić w drodze zmiany dysponenta środków budżetowych.
4. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych wynikających z niniejszego Programu ujmuje się corocznie w planie budżetowym Gminy.
5. Podmioty realizujące zadania programu:
 - a) składają sprawozdanie z realizacji zadania,
 - b) są do każdorazowego zamieszczania informacji o źródle dofinansowania lub finansowania zadania.

VI. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, a także dobrymi praktykami w tym zakresie można wyszczególnić następujące obszary funkcjonowania Komisji:

- 1) wykonywanie zadań nałożonych ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawą o zdrowiu publicznym.
- 2) udział w opracowywaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Węgliniec,
- 3) prowadzenie postępowań zmierzających do spowodowania poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu,
- 4) opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych co do

zgodności:

- liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia zarówno w miejscu, jak i poza miejscem sprzedaży,
- zasad usytuowania na terenie Gminy Węgliniec miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,

5) kontrola przestrzegania zasad i warunków sprzedaży napoi alkoholowych,

6) kierowanie osób uzależnionych, które nie zgodziły się dobrowolnie na zdiagnozowanie i poddanie się leczeniu odwykowemu na badanie przez biegłych psychiatrę i psychologa w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazaniu rodzaju zakładu leczniczego,

7) występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,

8) prowadzenie rozmów motywacyjno-interwencyjnych z osobami, co do których wpłynęły zgłoszenia o nadużywaniu alkoholu,

9) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej, prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą domową,

10) organizowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych.

W ramach ciągłego doskonalenia działań Komisji oraz w celu zwiększenia efektywności wykorzystania środków przeznaczonych na realizację Programu członkowie GKRPA podejmują działania w zakresie rozeznania możliwości podjęcia oraz efektywności następujących zmian w swoim funkcjonowaniu:

1. Prowadzenie indywidualnych rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu przez oraz ich rodzinami przez wyłącznie jednego lub dwóch członków GKRPA. Taka struktura może umożliwić bardziej indywidualne i skoncentrowane podejście do problemów uzależnienia, co może przyczynić się do zwiększenia skuteczności działań profilaktycznych i interwencyjnych.
2. Odbycie specjalistycznego szkolenia dla członków GKRPA wraz z pracownikiem UG odpowiedzialnym za zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w zakresie prowadzenia kontroli zasad i warunków korzystania z zezwoleń na obrót alkoholem. Taka wiedza i umiejętności mogą przyczynić się do lepszego monitorowania i egzekwowania przestrzegania przepisów dotyczących sprzedaży alkoholu, co z kolei może mieć pozytywny wpływ na zwiększenie dochodów z opłat wnoszonych z tego tytułu do UG.
3. Ścisła współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym. Wiele przypadków przemocy domowej jest ściśle powiązanych z problemami alkoholowymi, a współpraca między tymi dwoma

zespołami może przynieść korzyści zarówno w zakresie efektywności działań, jak i w optymalizacji wykorzystania dostępnych środków.

Taka międzysektorowa współpraca może obejmować wspólne planowanie i realizację działań profilaktycznych, wymianę informacji i doświadczeń, a także koordynację działań interwencyjnych. Wspólne działania mogą również przyczynić się do lepszego zrozumienia złożonych przyczyn i skutków przemocy domowej oraz uzależnienia od alkoholu, co z kolei może prowadzić do bardziej skutecznych i celowanych interwencji. Komisja powinna rozważyć, w jaki sposób taka współpraca mogłaby zostać zorganizowana i jakie korzyści mogłaby przynieść, zarówno dla efektywności działań, jak i dla optymalizacji wykorzystania środków budżetowych. Współpraca ta może również przyczynić się do lepszego zrozumienia potrzeb społeczności lokalnej i bardziej kompleksowego podejścia do problemów związanych z alkoholizmem i przemocą domową w Gminie.

Komisja powinna dokładnie przeanalizować te propozycje i ocenić, czy ich wdrożenie będzie korzystne i zgodne z celami Programu. Wprowadzenie tych zmian może przyczynić się do zwiększenia efektywności działań Komisji oraz potencjalnego zwiększenia środków w budżecie przeznaczonym na profilaktykę i rozwiązywanie problemów społecznych, co umożliwi realizację szerszego zakresu działań profilaktycznych i interwencyjnych w Gminie.

VII. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Członkom Komisji z tytułu udziału w pracy Komisji przysługuje wynagrodzenie w kwocie 12% minimalnego wynagrodzenia za każdy udział w posiedzeniu Komisji.
2. Przewodniczący Komisji z tytułu udziału w pracach Komisji otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 16% minimalnego wynagrodzenia za każdy udział w posiedzeniu Komisji.
3. Podstawą do wypłacenia wynagrodzenia członkom Komisji stanowi własnoręczny podpis na każdorazowo sporządzanej liście obecności.

VIII. Monitoring oraz ewaluacja programu

Organem odpowiedzialnym za wdrażanie, monitoring i ewaluację Gminnego Programu jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węglińcu.

Systematyczne monitorowanie sytuacji w zakresie uzależnień od alkoholu i narkotyków dostarcza

informacji do planowania działań profilaktycznych oraz oceny ich skuteczności. System monitorowania stanowi zaplecze informacyjne dla podmiotów realizujących zadania z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień. Monitorowanie zjawisk związanych z uzależnieniami na terenie Gminy polegają w szczególności na:

- a) ewaluacji realizowanych działań;
- b) analizie sprawozdań z realizacji poszczególnych zadań;
- c) przygotowywaniu przez GKRPA raportów z realizowanych zadań wyszczególnionych w Programie w danym roku kalendarzowym dla Rady Miejskiej Węglińca;
- d) przygotowanie rocznej informacji (sprawozdania) o zrealizowanych lub podjętych w ubiegłym roku zadaniach z zakresu zdrowia publicznego dla Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (formularz KCPU G-1) oraz Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

Wskaźniki monitoringu:

- 1) liczba osób objętych działaniami pomocowymi m.in.: współuzależnieni, dzieci z grup ryzyka, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym;
- 2) liczba osób biorąca udział w akcjach i programach z zakresu prowadzonej profilaktycznej działalności edukacyjnej, informacyjnej.
- 3) liczba dzieci, młodzieży i dorosłych objętych działaniami profilaktycznymi, edukacyjnymi i informacyjnymi;
- 4) liczba działań informacyjnych, w których wzięto udział;
- 5) liczba osób biorących udział w szkoleniach dofinansowanych w ramach Programu;
- 6) liczba i koszt zakupionych materiałów informacyjnych;
- 7) liczba rodziców objętych programami profilaktyki;
- 8) liczba nauczycieli biorących udział w szkoleniach;
- 9) liczba odbiorców projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe i inne instytucje;
- 10) liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
- 11) liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;
- 12) liczba wszczętych procedur „Niebieskich Kart”.
- 13) liczba przeprowadzonych rozmów z osobami zaproszonymi na spotkanie z Gminną

Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

- 14) liczba dzieci i młodzieży uczestnicząca w organizowanych obozach, wyjazdach i pólkoloniach z realizacją programu profilaktycznego w czasie ferii letnich i zimowych.

Ewaluacja Programu obejmuje systematyczne, konsekwentne zbieranie danych oraz ich analizę i interpretację, w celu sprawdzenia czy działania zaplanowane w Programie zostały przeprowadzone zgodnie z założeniami. Ewaluacja ta może dotyczyć zarówno wyników danego działania, jak też procesu jego implementacji. Ponadto analiza przebiegu realizacji poszczególnych działań w ramach Programu ułatwia zaplanowanie dalszych działań i interpretację efektów ewaluacji wyników Programu. Ewaluacja Programu powinna mieć charakter ciągły i być dokonywana zarówno przez jego realizatorów, jak też ewaluatorów zewnętrznych.